

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági
társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelen-
legi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra
a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben el-
fogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfize-
téseikkel még hátrálékban vannak, tisz-
telettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szí-
veskedjenek előfizetéseiket minél előbb meg-
újítani, hogy lapunk szétküldésében za-
var ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vá-
sárhelytől a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán
Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfi-
zetési pénzek vidékről — legcélszerűbben
posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre,
lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Néhány szó

a „Székelyföld“ 72. számában megjelent, „Mi-
ként lehet a háromszéki megyei gazdák szövete-
zetét hozzáférhetőbbé tenni?“ című cikkre
vonatkozólag.

Minden, a mezőgazdasággal és a
gazdaközönség állapotával csak kissé
behatóan foglalkozó egyén előtt ma már
kétségen kívül áll annak szükségessége,
hogy a gazdaközönség a kor követel-
ményeinek megfelelően oda van utalva,
hogy tömörüljön, s a mi az egyesnek el-
érhetetlen, azt a társulás által elért hat-
ványozott erővel megközelítse. A jelzett
cikk bevezetéséhez semmi lényeges meg-
jegyezni valóm nem lehet; de túlhalad-
ott álláspont, a mit a központ és a
hozzáférhetőség tekintetéből fölhoz, mert
a „Háromszéki megyei gazdák szövete-
zete“ alapszabályaiban mindezen tekin-
teteket figyelembe vette; ugyanis: az
alapszabály 39. §-ában az igazgatóság-
nak kötelességévé van téve a megye főbb
forgalmi helyein és mindazon községek-
ben, a hol 100 üzletrész jegyeztetik, épen
a hozzáférhetőség szempontjából, fiók-
telepek felállítására.

Az igazgatóság ezen szabályoknak
eleget teendő, már Uzonban, Nagy-Bo-
rosnyón és Kovásznán fióktelepeket lé-
tesített és K. Vásárhelyen — tekin-
tetbe véve a helyi viszonyokat — da-
czára annak, hogy a kívánt mennyiségű
üzletrész megközelítőleg sem jegyez-
tett, egy szövetségi tagját a közvetítés-
sel megbizta és arról a tagokat közvet-
len és hírlapok útján értesítette.

Gondoskodott az igazgatóság ügy-
rendjének 10. §-ában, hol a fióktelep
igazgatóinak kötelességévé teszi:

a) a kerületéhez tartozó tagokról
névjegyzéket vezetni;

b) a jegyzékbe felvett tagoktól a
tagsági díjakat, havi részleteket beszédni,
azokat jogérvényesen nyugtázni;

f) kölcsönért jelentkezők kérését
fölvenni, kölcsön-megadás esetében a
pénzt az illetőnek kiadni és a kiállított
váltót beszolgáltatni;

g) váltótartozás fődőzésére szolgáló
pénzeket átvenni s a törlesztett váltókat
kiszolgáltatni;

i) ingatlanok árverés alá vonása
esetén a szövetkezet céljához képest
jelentést tenni és az árverezésen a szö-
vetkezetet képviselni.

Fennebbieken eléggé gondoskodva
lett arról, hogy minden költség és fá-
radság nélkül minden egyes gazdára
nézve hozzáférhetővé tétessék szövetke-
zetünk.

Az eredménynyel — tekintettel he-
lyi viszonyainkra s tekintettel arra, hogy
népünk vérében van legüdvösebb és
csaknem életföltételét képező új intéz-
mények ellen egy ideig még saját meg-
győződése rovására is izgatni — meg-
lehetünk elégedve, mert ma már van a
szövetkezetnek 1100 tagja, jegyezve
2500 üzletrészt, mi már 67,500 frt alap-
tőkéket képvisel.

Ezen alap a szövetkezet részére a
pénzpiacra oly hitelt biztosít, melylyel
lehetőségek leendő a szövetkezet tagjainak
személyes hitel igényeit kielégíteni meg-
rontásuk nélkül, úgy azt is lehetővé te-
szi, hogy a tagok befizetett pénzüket után
tisztességes jövedelmet húzzanak.

Igaza van „Felvidéki“ urnak abban,
hogy az orbai és kézdi járásokban alig
van eddig egy pár száz tagja szövetke-
zetünknek, habár az azt létesítő egyének
minden lehetőséget elkövettek arra, hogy a
szövetkezet célját ezen vidék gazda-
közönségével megismertessék, s habár
ki lett tüntetve, hogy a szövetkezetnél
befektetett pénzüket nem könyörömdomány,
hanem tisztességes kamatot biztosító tő-
késítés.

Ezek után szükségesnek tartom
megjegyezni azt is, hogy a „Háromszék-
megyei gazdák szövetsége“ a kereske-
delmi törvény szabványai szerint alakult
és annak működése felett az illetékes
kir. törvényszék gyakorolja az ellen-
őrzést és felügyeletet, tehát minden
egyes tagja jogai biztosítottak.

Végül köszönetemet kell nyilvání-
tanom a jóindulatú fölszólalásért, hogy
azáltal alkalom nyitottatott e lap olvasói-
nak figyelmét intézetünkre felhívni.

Egy szövetkezeti tag.

A csiksomlyói főgymnasium
jövője.

Csik-Somlyó, 1884. szept. 4.

Csikmegye törvényhatósági bizottsága
közöltebb tartott gyűlésében 200 forint évi
fizetést szavazott meg egy a csiksomlyói r-
kath. főgymnasiumnál beállítandó zenemes-
ternek.

Elismerést szavazunk a t. törvényha-
tósági bizottságnak ezen üdvös határozatért,
mert bárha a megye gyermekei fogják ezen
intézkedés jótékony hatását élvezni, oly in-
tézkedés volt ez, mi kulturális szempontból
ugy a megye első és legfontosabb intézeté-
nek, mint a jövő nemzedék műveltségi elő-
haladásának fejlesztésére jelentékeny befo-
lyással bír.

Elismeréssel szavazunk még azért is,
mert saját eszménket látjuk ezen intézkedés
által megvalósítva.

Csikmegyének alig van intelligens em-
bere, ki legalább néhány évet ne töltött
volna a csiksomlyói köznevelőintézetben, s épen
ezért hisszük, hogy mindenki lelke örömmel
telik el, midőn hallja, hogy azon intézet,
melyben a tudomány zsenje virágait szede-
getni kezdte, naponként emelkedik azon
magaslat felé, melyet az 1868. évi XXXVIII.
törvényezik értelmében el kell érnie.

Jelenben 14 tanár közül 10 rendes ta-
nár és 4 rendes tanári kötelmet teljesítő
egyén van ezen intézetnél alkalmazva, mi
bizonyára megnyugtató lehet mindazokra
nézve, kik az intézet s ezzel kapcsolatban
Csikmegye ifjúságának kiképzetése iránt
érdeklődnek.

Bekövetkezett már most azon időpont
is, hogy az ifjak a zenében is rendszeres ok-
tatást nyerhetnek.

A mint a megye ezen határozatának
híre futamodott, a szülők között általános
beszéd tárgya volt a zenetanítás, miben nem
egyszer vettünk magunk is részt. Épen
ezért nem tartjuk feleslegesnek nyilvánosan
is foglalkozni a kérdéssel.

Igen sokan vannak, kik azon hitben
ringatják magukat, hogy most már minden
gyermek zenélni tanul, talán még hangszer-
rel és egyéb szükségességekkel is ellátatik, a
mélkül, hogy a szülőknek valamit áldozniok
kellene.

A megszavazott 200 frt csak arra való,
hogy enyhítse a zenetanítónak fizetendő
díjat, s hogy ezen biztos összeg által a még
bejövőndő fillérekhöz több kedvet kapjon a
tanító; de korántsem lehet kívánni, hogy
ezen tiszteletdíjért minden gyermeknek
hangszer, hangjegyek, s ki tudja még mi
minden adassanak.

A megye törvényhatósági bizottsági
gyűlése megvetette az alapot s lehetővé
tette, hogy az intézetnél csekély áldozattal
a zenetanítást megkezdni lehessen; most
már a szülőkön van a sor megmutatni, hogy
havonként 50—60 krt nem sajnálnak gyer-
mekeiktől, hogy egyéb kiképzetéseik mel-
lett a zenében is nyerjenek valami oktatást.
A kiből meg lesz a tehetség s nem
fog hiányozni a hajlam, gazdagon fogja
visszafizetni már pár év múlva azon néhány
forintot, mit érette áldoztak.

Reméljük, hogy jelen hóban tartandó
statusgyűlésen a megyeház átvétele is vég-
leg el fog döntetni, s akkor örömmel hall-

gathatja mindenki, hogy az ösök által nagy
áldozatok árán épített megyeházban a fiatal
nemzedék mily örömmel, mennyi odaadás-
sal iparkodik a tudományok mellett a szép-
művészetekben is jártasságot szerezni.

Kíváncsok e végből, hogy a csikme-
gyei statusgyűlési képviselők mentől na-
gyobb számban megjelenjenek a gyűlésen s
együttműködéssel oda hassanak,
hogy az igazságügyminiszter rabjait mi-
előbb kiköltöztesse, s az épületet rendelte-
tésének átengedje. A szülők pedig karolják
fel a zene-ügyet; mert a ki szereti a zenét,
annak a szíve és lelke is nemesebb, mint
másnak.

Kézdi-Vásárhely város kép-
viselő-testületének 1884.
szept. 12-ikén tartott ülése.

1. Elnök polgármester d. e. 10 órakor
megnyitván a gyűlést, felolvastatik a kézdi-
vásárhelyi ipariskola gondnoksága jelentése
az elmúlt tanévről. A jelentés örvendetes
tudomásul vétetik és a gondnokságnak buz-
gó fáradozásaiért elismerés nyilváníttatik.

2. A belügyminiszter leiratára, hogy a
kolerajárvány elleni óvintézkedés végett az
az országos vereskereszt-egylet Budapesten
egy ápolónői tanfolyamot nyit, a képviselő-
testület megbizta a tanácsot, hogy a város
kebelében két alkalmas nőt jelöljön ki. Kü-
lönben ezen tanfolyam megnyitása hírlapi
úton is közlendő, s azoknak, kik a tanfo-
lyam hallgatására önként vállalkoznának,
kérésük figyelembe veendő lesz.

3. A belügyminiszter megküldi a hadi-
tengerészeti suhanciskola szabályzatát is-
mertetés végett. A szabályzat tudomásul
vétetett s közhírre tétele elrendeltetett.*)

4. Polgármester jelenti, hogy az 1883.
évi czukor- és sörfogyasztási adó fejében
4705 frt 2 kr a városra, mint erkölcsi tesztü-
letre utaltatott, és pedig sörfogyasztási adó
címén 2532 frt 4 kr és czukorfogyasztás
címén 2173 frt. Polgármester előadja, hogy
mivel ezen adó a helyi fogyasztáshoz képest
tul magasnak találtatott, a rendes határidőn
meg lett felelve, s egyszersmind bemu-
tatja a felfolyamodás másolatát. A képví-
selő-testület a tanács intézkedését tudomásul
veszi.

5. Az ipartörvény életbeléptetésével,
ugyanazon törvény által előírt szabályren-
delet megkésztetésével egy bizottság biza-
tott meg.

6. Polgármester-elnök bemutatja a te-
mesvári m. kir. távirtdaigazgatóság megke-
resését, mely szerint az ajánlatot tesz az
íránt, hogy ha a város a távirtdaivaltal és
távirtdai tisztviselő számára alkalmas helyi-
séget ad, az itteni távirtdaivaltal továbbra
is államilag kezeltetve, nem fog magán vál-
lalkozónak kiadni. Polgármester jelenti,
hogy a feltételül kiszabott helyiségi biztosí-
tása végett ő már előlegesen egy aláírási
ívet bocsátott ki, melynek eredménye az
lett, hogy már eddig 76 frt lett aláírva s a
közhangulat pedig olyan, hogy az esetleg
hiányzó rész is szintén ezen úton felvehető
lenne; ajánlja, hogy a távirtdának továbbra
is államilag leendő kezelése végett a város

*) Jövő számunkban terjedelmesebben is-
mertetni fogjuk. Szerk.

az aláírt összegek iránt garanciát vállalva, az igazgatósággal a szerződés köttessék meg. Az úgy szavazat alá bocsátatván, egy szavazat ellenében az egész testület a tanács ajánlatát fogadta el, s egyszersmind megbizta a tanácsot, hogy a szerződés kiállítására és a távirahelyiségek bérbevétele iránt a kellő intézkedéseket tegye meg.

7. A kézdivásárhelyi vereskereszt-egyleti központi igazgatóságának kérésére a kórház fa-szükségletének fedezésére az első évre 20 köbméter tűzifa adományoztatott.

8) Az igazságügyminiszter által kérdés intéztetett az iránt, hogy a k-vásárhelyi kir. törvényszék által birt helyiségek bére azon években, melyekben használta, mennyi lehetett, illetve mennyit jövedelmezhetnének azok, ha más célra fordítottának. Hosszabb eszmecsere után a testület kimondja, hogy a helyi viszonyokhoz képest a nagyobb épület után 300 frt s a kisebb után 200 frt évi bér számítható, azonban magáncélra használva 200 frt, illetve 100 frtnál több nem várható.

9. A város tulajdonát képező erdők üzemtervének elkészítésével a tanács megbíztatik.

10. Indítvány folytán Trefort Ágoston m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága a város tanügye iránt oly sokszor tanúsított jóindulatáért Kézdi-Vásárhely város díszpolgárává egyhangulag megválasztatott.

11. A képviselőtestület elhatározta, hogy a vereskereszt-kórház megnyitásán testületileg meg fog jelenni s egyszersmind ezen napon egy nyilvános mulatság rendezésére polgármester elnökle alatt egy bizottságot küld ki. A kórház megnyitási ünnepélyre br. Szentkereszt Stepanie ő méltósága részére, ki úgy a kórház, mint más, a városban virágzó humán intézetek létesítése körül halhatatlan érdemeket szerzett, egy meglepetést is készít, mely azonban meglepetésnek lévén szánva, nem árulhatjuk el.

A gyűlés d. u. 1 órakor ért véget.

0.

Külföld.

Zavargások Belgiumban. A belga katolikus-párt folyó hó 7-én nagy tüntetést rendezett. A tüntetés d. u. félkétórákor vette kezdetét; ekkor indult meg a menet, melyben igen sokan vettek részt. A menetet sűrű csoportokban kíséző néptömeg csakhamar kísérleteket tett, hogy megzavarja a rendet. Sok helyen benyomultak a csoportok a menet soraiba, kötekedtek az abban résztvevőkkel, torlódást idéztek elő s összetépték a zászlókat és jelvényeket. A rendőrség, csendőrség és lovas polgári őrség megkísérelte a rend helyreállítását. E közben több elfogatás történt és mindkét részről többen sebesültek meg. Délután három órakor tökéletesen megakadt a menet, melyben a közbefurakodott tömeg teljes rendetlenséget idézett elő. Minthogy a rendet lehetetlen volt ismét helyreállítani, öt órakor a menet lassankint oszladozni kezdett; az igazgatóság azonban még este is folyton tartott, de rendezettség ekkor nem fordultak elő. 185 egyén fogatott el; a sebesültek száma tette meg. — A zavargás tárgyában a szenátus a keddi ülésen a következő határozatot hozta: „A szenátus határozottan rosszalja ama kihágásokat, melyek vasárnap Brüsszelben történtek és azok fölött napirendre tér át.”

A kínai kormány körlevelet intézett a tizenhét éves alkirályhoz, a melyben előadja azokat az indokokat, melyek a francia követelések visszautasítására birták; egyúttal kijelenti, hogy kész a dinasztia becsületéért fegyverhez nyulni.

Anarchista-kongresszus. Hír szerint Barcelonában e hó 24-én nemzetközi anarchista-kongresszus lesz, melyre a spanyolnyelvű egyesült munkás-társulatok bizottsága meghívókat küldött szét. A négy napra tervezett kongresszus a szociális forradalmat siettető legcélszerűbb eszközökről fog tanácskozni.

A csár Varsóban.

Aligha utazott még koronás uralkodó olyan sajátos körülmények közt, mint most az orosz csár. Ezúttal sokkal szigorúbb rendszabályokat alkalmaztak, mint a moszkvai koronázás idején. Három napig gondos házkutatásokat tartottak mindamaz utcákban, melyeken a csár otthléte alatt végig vonul. Előbb a rendőrség vizsgált meg minden házat, azután a csendőrség, mely mellé egy-egy műszaki tiszt volt rendelve. A padlásokat és pincéket elzáratta a rendőrség s azoknak utcára nyíló ablakait befödte deszkával. A helységi elöljárókat utasították, ügyeljenek arra, hogy hat órával a csár érkezése előtt senki se merészeljen a vasúti vágány mentén 100 holdnyi fekvő területen tartózkodni, mert a katonaság parancsot kapott az e tilalom ellen cselekvők irgalmatlan lelövésére. A rendelet e szigorú azzal indokolja, hogy a csár teljesen bizik ugyan népében, de vannak egyes gonosztevők, anarchisták, kikkel szemben ilyen intézkedéseket kell foganatosítani. A rendőrség közölte ezzel egy rendeletével, hogy a varsói kereskedők a csár ittléte alatt felelősek mindazokért is, a kik boltjaikban megfordulnak; e miatt elhatározták a kereskedők, hogy a míg a csár Varsóban tartózkodik, nem nyitják ki üzleteiket. A gazdagabb családok egy része, hogy megszabaduljon a rendőrség folytonos zaklatásaitól, bezárta lakásait s a csári látogatás idejére elhagyta Varsót. A vonatok napokig nagy számmal szállították az ilyen menekülőket.

A csár hétfőn délelőtt 10 órakor érkezett Varsóba. Az udvari vonat meg volt rakva katonákkal. Minden waggon nyitott erkélyén négy feltűzött szuronyu katoná állott. A pályaudvarban megjelent nők többnyire katonák és hivatalnokok nejei voltak. A lengyel polgárság egészen távol tartotta magát a fogadtatástól. Mivel a megelőző napon ünnep volt, a császelék ráért összegyűlekezni az utcákban csupán ez képezett az ut két oldalán sorfalat. Minthogy a csár minden katonai fedezet nélkül hajtatott be a városba, a legtöbb ember voltaképpen nem is tudta, ki kocsiz arra; ezért csak itt-ott hallatszott gyöngye hurrahkiáltás. Abban a pillanatban, midőn a csár kocsija végig robotott az utcán, a föllállított rendőrök és zsandárok arczczal a közönség felé fordultak, hogy minden mozdulatát annál jobban szemmel tarthassák, s ebben a helyzetben maradtak, a míg a koci odább nem robotott. Bár a szigorú rendőri parancs meghagyta, hogy minden ablakot be kell zárni, sok ház ablaka nyitva volt az erkélyek tömve emberekkel. A rendőrség ez ellen nem tett semmit, mert a közönség igen jól viselte magát. Hogy a szigorú rendőri intézkedések nem voltak fölöslegesek, bizonyítja a következő dolog, melyet az „Egyetértés” tudósítója beszél el: „Mikor a pályaházból, hol jelen voltam a csár fogadtatásán, visszatértem a vendéglőbe, itt egy nevre egész rendszeren és helyesen címzett levelet találtam. Fölnyitva a borítékot, egy nyolczadrét lapot találtam benne, melyre az volt nyomtatva, hogy a „központi bizottság” minden eszközzel vivandó harcra szólítja föl a polgárokat az orosz kormány ellen. Mint később megtudtam, tegnap (vasárnap) e proklamációnak sok ezer példányt terjesztettek szét a közönség közt, a nélkül, hogy a rendőrségnek sikerült volna nyomára jönni: kik osztogatták e nihilista nyomtatványokat.”

A csár a Lazienki-palotában lakik, mely körül három versznyi távolságban katonaság, ezer mezezerrendőr, kozák és csendőrtáboroz. Csupán [Nikolajevics Péter nagyherceg jár minden felé katonai fedezet nélkül. Közel a Lazienki-palotához Tolstojrendőrfőnök rendőrhivatalt és kaszárnyát rendeztetett be. Renne dragonyos-ezredest, Lombiev alezredest és egy hadnagyot, kinek neve ismeretlen, megfosztották jelvényeiktől és érdemrendjeiktől, aztán mind a hármat élethossziglan Szibériába száműzték. Híre jár, hogy több tisztet elfogtak.

Programja

a székelly mivelődési és közgazdasági egylet folyó 1884-ik évi szeptember hó 25-ik napján Maros-Vásárhely szabad kir. városban tartandó nagygyűlésének.

1. Elnöki megnyitót.
  2. Titkári jelentés az egylet évi működéséről.
  3. Az 1883-ik évi pénztárnoki számadásról és véletlen pénztári vizsgálatról a számvizsgáló bizottság jelentései, és a pénztárnok kimutatása az egylet vagyonáról.
  4. Választmányi előterjesztés az 1885-diki országos kiállítás alkalmával a Székelyföld, illetőleg az ottani házi ipar érdekében az egylet teendőire nézve.
  5. Választás — a központi választmányból kisorsolandó öt tagságra és egy megüritült tagsági helyre.
  6. Az alapszabályok értelmében esetleg felvehető indítványok.
  7. Két felolvasás; egyik: Dr. Szabó Károly kolozsvári m. kir. egyet. tanártól, e kérdésre: „Királyi telepítvényesek-e a székellyek?” — és Nagy Gyula kir. erdőfelügyelőtől: „A Székelyföld közgazdasági szerepéről és hivatásáról hazánkban, különös tekintettel az erdészetre.”
  8. Megszemléltetés a Maros-Torda megyei gazdasági egylet által rendezett s a Székely-egylet által jutalmi díjakkal segélyezett termény, állat, kézmű, gazdasági eszközök és házi ipar-készítmények bemutatására szolgáló gazdasági kiállításnak, esetleg részvétel a jutalmak és oklevelek ünnepélyes odaitélésénél és kiosztásánál.
- Szeptember 24-én ismerkedési estély.
- Ezen nagygyűlésre az egyesület t. cz. alapító és részvényes tagjai tisztelettel meghívotnak s minél számosabban megjelenni felkéretnek.

Budapest, 1884. augusztus 20-án.

Hajós János s. k., Nagy Gábor s. k.,
az egylet elnöke. az egylet titkára.

Figyelmeztetés.

aa) Az egyleti tagok részére a gyűlés helyére és onnan vissza utazhatásra kedvezmény van eszközölve, mely szerint a m. kir. államvasutak, valamint az erdélyrészi vasut vonalain személy-vonatokról (gyorsvonatok kizárásával) harmad-másodosztályu közönséges egy egész, egy fél jegy váltás mellett a második-harmadik kocsi-osztályt, továbbá omnibus-vonatokról fél I. osztályu jeggyel a II. kocsi-osztályt használhatják. E kedvezmény érvényes az odautazásnál f. évi szept. 18-tól 25-ig, és a visszautazásnál szept. 25-től október 2-ig bezárólag.

Ilyenmü igazolványok nyerhetők az erdélyrészi területre az egyletnek Székelyföldön levő vidéki választmányai elnökségeinél Maros-Vásárhelyt és Csik-Szeredában, — Háromszékre nézve Seps-Szt-Györgyön nagys dr. Künnle József urnál, — Udvarhelymegyére nézve Kozma Ferenc képezdei igazgató urnál Sz-Kereszturon; Tordán pedig nagys. Weress Dénes alispán urnál, — utóbbinál kaphatnak a Kolozsvárt vagy vidékén lakó egyleti tagok is.

A Magyarországon és Budapesten lakó egyleti tagok ilyenmü igazolványokat nyerhetnek „székely-egyleti nagygyűlési ügyben” felirattal ellátandó levélbeli megkeresésre és az utolsó posta kijelölése mellett Nagy Gábor egyleti titkártól, Budapest, ősz-utca 22. sz.

bb) A megjelenni kívánók ebbeli szándékukat elszállásolásuk eszközölhetése végett sziveskedjenek Maros-Vásárhelyre polgármester nagys. Borosnyai Pál urhoz f. évi szeptember 22-ig tudtul adni.

Színészet.

Csütörtökön, szeptember 11-én Dobsa Lajos „Hunyadi László halála és Ronov Ágnes” 5 felvonásos történelmi tragoediája került színre. A közönség igen szép számmal jelent meg, sőt a csiksomlyói főgymnasium ifjai közül is mintegy 50-en vonultak be az érdekes és vonzó címre; sajnos azonban, hogy tragoedia helyett komédiát kelle látniok.

Homokay, V. László szerepéhez, annyi bátorságot merített a zsögödi fürdőn, hogy akár Dobze Lászlónak is beillt volna. Kritikán aluli állapotban jelent meg a színpadon, minek folytán társait is rendkívül zavarta.

Ki kell azonban emelnünk Györfynét, Ronov Ágnes szerepében, ki oly hatással játszott, hogy a többiek gyalóságait is feledtetni tudta a közönséggel. Termete imponos, kifejezése megnyerő, csupán az a kár, hogy hangja nem áll természetével párhuzamban. Ugy látszik, drámában, népszínműben, vígjátékban a fontosabb szerepek mind reá nehezednek; de azért szerepét mindig tudja, s a tanulmány is érezhető a játékán.

Pásztor, Gara László nádort szintén sikerülten adta. Pásztor egy tapasztalt jó színész, csak az a kár, hogy sok modorosság van benne. Minden darabban és minden szerepben őt és csak őt látjuk. Jellemvonásai roppant tipikusak, mit kisebb szerepekben és gyarló játékosoktól még el lehet tűrni, de Gara László szerepében és épen Pászortól nem örömet fogadunk el. Különbö nagyban kimagaslik többi társai közül.

Még megemlítiük Völgyit, ki Hunyadi Lászlót és Homokainét, ki Mária Annát szintén meglehetősen személyesítették.

Az említett szereplők köztetszéssel játszottak s bizonyára teljesen jól sikerült az egész darab, ha V. László király a „hűs csepp”-ektől el nem lágyul.

Apróságok.

— Hymen. Larencz Albert csikmegyei számvevő és szabadságolt állománybeli honvéd-százados a napokban jegyezte el Nemes Ida kisasszonyt, a kedveségéről ismert cs. taploczai tanítónőt. Áldást kívánunk e frigyre!

— Sebestyén Mihály kir. főügyész f. hó 11-én Csik-Szeredába érkezett és szemlért tartott a kir. törvényszék bürtönei és bennlakói felett. Mint értesültünk, nagy megnyugvással távozott el innen.

— Honterth János, ki több évön keresztül a székellyudvarhelyi r. k. főgymnasiumnál és városi polgári zenekarnál mint kar-nagy sikeresen működött, az 1884—5. tanévre a csiksomlyói r. k. főgymnasiumhoz zenemesternek megválasztatott.

— Hölgyeink figyelmébe. Ellinger budapesti fényképész megkeresett minket, hogy a magyar szépségek albumának összeállítására végezt K-Vásárhely város és vidéke szép hölgyeinek névsorát állítsuk össze és hozzá küldjük be. Mi e névsort saját izlésünk szerint már összeállítottuk, azonban mielőtt elküldenők, szükségesnek tartjuk mindazon hölgyeket, kik tán igényt tarthatnának az országos szépségek albumában helyet foglalni, felkérni, hogy nevüket bejelenteni sziveskedjenek. Egy puszta név egy levelező-lapon eléggé tájékoztatni fog minket s ezen felül legnagyobb diszcretiót ígérünk.

— Meghívó Csik-Szeredában 1884. szeptember hó 15-én a „Csillag” vendéglő nagytermében a „Vereskereszt” nőegylet javára rendezendő házias táncmulatságra. Belépti jegy: személyenkint 1 frt, családijegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor.

Ezen meghívóból nem lehet kivenni, hogy tréfa-e vagy pedig való annak tartalma. A táncmulatság rendeződik, de rendezők, kik a tisztességgel, a résztvevő közönségért felelősséget vállalnának, nem léteznek. Még annyi biztosítékot sem látunk, hogy legalább zártkörűnek nevezetnénk a mulatságot. Történik pedig a Vereskereszt nőegylet javára, a milyen egyesület még ez ideig Csik-Szeredában nem létezik. Vereskereszt egylet van, de annak választmányja, mint biztos forrásból, t. i. annak egy tevékeny választmányi tagjától értesültünk, az egész mozgalomról nem bir tudomással. Nevezetes benne még az is, hogy a „Csillag” vendéglő nagy terme, hol a táncmulatság megtartatni szándékoltatik, Homokay színiigazgatónak van kiadva, 15-ke nem szünnap, s így nem értjük: hogy lehet ugyanazon napon s ugyanazon órában színelőadást és táncmulatságot tartani ugyanazon teremben.

— A vörös-kereszt-egylet sepsiszentgyörgyi és vidéki fiókegylete javára rendezett bál a sepsiszentgyörgyi városház dísztermében — mint a „N. H. K.” írja — fényes kö-

zönség részvéte mellett folyt le kedden. A rendezők buzgó fáradozásait megfelelő eredmény jutalmazta, a mennyiben a jelen volt, bár nem nagyszámu, de díszes közönség fesztenül és kitünően mulatott hajnalig. A négyeseket 20—55 pár tánczolta s a jókedvű multság reggel 4 óra után ért véget.

— **Meghívó.** A csikmegyei „Gazdasági egyesület” igazgató választmánya folyó év szeptember hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor kezdődőleg Csik-Szeredában a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány tagjait van szerencsém hazafias tisztelettel meghívni. Csik-Szeredában, 1884. év szept. hó 9-ik napján. Becze Antal, az egylet elnöke.

— **Meghívó.** Petőfi Sándor koszorus költőnk emléktáblája M.-Vásárhelytől 1884-ik évi szeptember hó 28-án vasárnap délután 3 órakor fog ünnepélyesen lelepleztetni, mely nemzeti ünnepélyen az érdeklődők résztvenni hazafias tisztelettel meghívotnak. Részletebben fog a kiadandó ünnepély-sorrendről szólni. A rendező-bizottság nevében: Lázár Ádám.

— **Értesítés.** A kézdivásárhelyi iparos tanulók iskolájában az 1884—5-ik iskolai évre a beiratások szeptember 15., 16., 17., 18. és 19. napjain a községi leányiskolában mindig délután 5—7 óráig fognak eszközöltetni. K.-Vásárhelytől, 1884. szept. 10. Az igazgatóság.

— **Meghívás.** A „Háromszékmegyei tanító-testület” központi választmánya f. évi szeptember 20-án d. e. 9 órakor Maksán rendez gyűlést tart, melyre a tagok ezennel meghívotnak. Kézdi-Vásárhely, 1884. szept. 12. Az elnökség.

— **A kolera.** Nápolyban a helyzet irtózatot; általános rettegés uralkodik. Egyházi körmenetek vonulnak végig a városban, fenszóval imádkozva. Az utcásarkokon a szent képek előtt százak térdepelnek. Orvosokban, gyógyszerekben és halottszállítóknak nagy a hiány. Folyó hó 10-én csupán Nápolyban 750 betegedési és 358 haláleset fordult elő. Ezenkívül Olaszország számos helységében uralkodik a járvány. — **Umberto király** folyó hó 9-én meglátogatta Nápolyban a kiválóbb katonai és polgári kórházakat; ágyról ágyra járt, még a haldoklókhöz is, és bátorította a betegeket. A király látogatása a lakosságra mély hatást tett s a nép mindennél lelkes kiállításokkal fogadta.

— **A vörös-kereszt-egyesületek konferenciája.** Mint Genfből távirják, a konferencia záró ülése különösen érdekes volt. Mindenekelőtt arról tanácskoztak, hogy miképp osszák föl a német császárné 5000 frankos ajándékát. A tagok többsége abban állapodott meg, hogy ez összegben meg fogják szerezni a szállítható tábori barak mintáját s e végre külön bizottságot alakítottak. Ezután tárgyalás alá vették a semleges hatalmak egészségügyi segédkezését háború idején. Élénk vita indult meg s végre elhatározta a konferencia, hogy hozzájárul a berlini konferencia határozatához. Végül jelenté Mognierelnök, hogy Augusztus német császárné aranyérmeiket vetették a harmadik nemzetközi konferencia emlékére s azokat szét fogja osztani a tagok közt. — **Langenbeck** elnökelete alatt magánértekezletet tartott a konferenciának néhány kiválóbb tagja. Megvitatták a genfi konvenczió reformálásának kérdését s elhatározták, hogy a jövő tavasszal egybegyűlnek Wiesbadenben s elintézik a függőben levő kérdéseket. Végül említsük meg, hogy a konferencia meghívót kapott az új-orleansi 1885-iki nemzetközi kiállítás megtekintésére.

— **Uj bolygót** fedezett fel ismét Borelly marseillei csillagász augusztus 27-én. Helyzete a napon a következő volt: 12 óra 6 percz 35 másodpercz helyi időben, látszólagos rectascensio 22 percz, 38 percz 50'82 másodpercz. Az új bolygó 11—12-ed rangú nagyságu és eddig a 240-ik ismeretes kis bolygó. E golygók száma az utóbbi időben tetemesen szaporodott és évente mégis folyton egyre többet fedeznek fel. Ha nagyságuknak határa nincs, úgy számuk szinte végtelen és a legtöbb oly kicsi, hogy eddig használt távcsöveinkkel meglátni nem lehet. Ha azonban 30 kilométer átmérőjűnél kisebb bolygó nincs, az esetben biztosan ál-

lítható, hogy a planetoidok száma korlátolt és a még ismeretlen részt a csillagászok mai nemzedéke föl fogja fedezni.

— **Harminczöt foku melegben** fagyott meg Wiefeltdben egy Louis Myers nevű mészáros. Egy rendkívüli meleg napon a jégverembe ment aludni; estefelé félholtan találták meg a jég között s nem sokára meg is halt. Az orvos konstátálta, hogy Myers a szó legteljesebb értelmében megfagyott.

— **Egy khinai nő a nőkről.** A khinaiak Pán-Hoei-Pán asszonyt tartják a legműveltebb hölgynek, ki valaha élt. Élt pedig az ünnepelt korifeus 90 évvel Krisztus születése után. A híres khinai nő írónő volt és fennmaradt munkái fénkölt szellemről tanuskodnak. Igen érdekes a „női hivatásról s kötelességről” című műve, mely hét szakaszban fejtegeti a nő feladatát. Olvasóinknak csak azt jegyezzük ide, hogy alapelve a nagyszerű nőnek ez volt: „a nő tisztelje férjét és figyeljen önmagára.” Legyen a nő férje iránt alázatos, engedelmes, egyetértő és tegye magát szeretetreméltóvá. Elérheti pedig az utóbbit „erény, beszédmodor, külső alak és cselekedetei által.” Ezek az elvek ma sem avultak el, és sok nő szívéhez vehetné ezt az ezernyelcszázszázszáz khinai tanácsot.

— **Kofa, mint királynő.** Benyo Valentin fővárosi éjjeli őr egy idő óta szokatlan gyöngédséget tanusított neje iránt, a ki különben nyáron át gyümölcsárulással foglalkozik. Különböleg, cifrábbnál cifrább czimkékkel ruházta föl, végre pedig fölséges asszonynak kezdte titulálni. Az ismerősöke hóbortot nevettek, ő azonban komoly arccal erősítgette, hogy nejét csak „fölséges” czim illeti meg, mert hiszen királynő. A folytonos ellentmondások mindinkább fölingerelték a szegény embert, míg végre e hó 5-én csalhatatlan jelekben tört ki rajta az elmezavar. Mindent tört és zuzott, úgy, hogy kénytelenek voltak őt a Rókus megfigyelő osztályába szállítani.

— **A Blondin remeklése.** A New-York-Herald aug. 18-ki száma a következőket írja arról a régi, de sokat emlegetett jelenetről, midőn Blondin, a híres kötél-tánczos, átkelt a Niagara-n. „Signor Natale — írja az amerikai lap — Aobey Opera Companyjának mostani üzletvezetője, az a bátor ember, kit Blondin átvitt a Niagara-vízesésen. Nem rég ezeket az érdekes dolgokat beszélte mr. Natale egyik szerkesztőnknek: Az 1851-ik év nyarán volt; óriás néptömeg gyűlt egybe a vízesés körül s pompás idő kedvezett Blondin vállalatának. Én magam nem voltam művész, hanem csak Blondin üzletvezetője. Blondin aznap át akart vinni valakit a kötélen, mely ki volt feszítve az egész vízesés fölé. De mivel nem talált olyan embert, ki erejéről és ügyességéről annyira meg lett volna győződve, hogy életét reá bízhatta volna, magannak kellett megtennie Blondin vállán ezt a veszedelmes utat. Blondin tricót öltött s ezenkívül volt rajta valami szerszámféle is, mely úgy volt készítve, hogy karjaimat nyaka köré fűzhettem, lélekzetét meg nem nehezítve. Lábaikat, melyeket egy hurokba kellett dugnom, úgy szorították a testéhez, hogy lábaival és karjaival nem érintkezhetek. Blondin rendkívül nehéz balancirudat tartott, melynek súlya körülbelül 100 font lehetett. A kötélen azon a helyen szelte át a vízesést, a hol most az új függő hid van. Blondin nagyon jókedvű és nyugodt volt, de azért éreztük mindketten, hogy halál és pusztulás van szemünk előtt. Eleintén lassan és óvatosan haladt, de aztán merészebb lett; több ízben megállott a kötélen, csókokat dobált a nézőknek s több apró mókát csinált. Jól láttam alattunk a zuhogó víztömeget s ép ily világosan láthatam azt is, hogy a tömeg az aggodalom és csodálkozás mozdulataival kísérte a kötéltánczos lépteit. A nézők egyetlenegy hangot sem hallattak; csak a víz zugott alattunk szüntelen. Ezek voltak életem legborzasztóbb pillanatai. Alig mertem lélekzetet venni, mert attól tartottam, hogy Blondin elveszti az egyensúlyt. Végre elértük a tulsó partot, s mondhatom, hogy soha még akkora örömet nem éreztem, mint e pillanatban. A nézők hurráztak és lobogtatták kendőiket. Fo-

galmat alkothat a nézők nagy néptömegéről, ha megmondom, hogy Blondin ezért az egy mutatványért 400 font sterlinget kapott.”

— **Felhívjuk t. olvasóink és a gazdaság becses figyelmét** Wass és Riemer székelyudvarhelyi czégnak mai számunkhoz mellékelt gép-, fecskendő- és harangárjegyzékére, kik gépraktárakat a legjobb szerkezeti és viszonyainak megfelelőleg a legcélszerűbb gépekkel rendezték be, úgy, hogy megyeink gazdasági egyletei, valamint számos községek és elsőrendű birtokosok tőlük vásárolt gépek, fecskendők és harangokért a legelismertebb nyilatkozatokat küldték be e fiatal czégnak. Midőn eddig tanusított szolid eljárásuk és fíradhatlan buzgalmukért e téren t. olvasóinkat pártolásra buzditjuk, tudatjuk az érdeklődőket, hogy jelenben különösen cséplőgépek, szeeszkavágók és egyéb gazdasági gépeket 1—2 évi részletfizetés mellett, kipróbálva adnak át minden vevőnek s az illetőket a gépek kezelésére és korai romlástól való megóvására be is tanítják.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdaközönség figyelmébe.

Mezeinken szokatlan nagy mértékben elszaporodván az idén az egerek, oly károkat okoztak egyes határrészekben, melyek csaknem teltettek bármely elemi csapáson.

Felhivom tehát itt t. vidéki gazdátársaimat, miszerint a mezőkön egerésző rókák a t. ne üldözzék, ebekkel ne fogassák el, mert azok ottlétükkel nem kárt, sőt éppen hasznót csinálnak, legerélyesebben irtván az egerek százait. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy róka képes egy napon át 50—100 egeret elpusztítani rendkívüli falánsága folytán: lehetetlen azon meggyőződésre nézni, miszerint a rókák annyi kárt nem tesznek, mint a mennyi hasznót mivelnek az egerek pusztítása által; és így bántalmazni őket oktalanság.

Mintán azonban Háromszékmegye határain e ravasz faj pusztulóban van, helyesen járna el közigazgatásunk, ha a mezőn egerésző rókákra a vadászatot betiltaná. Azt hiszem, ebből megértheti mindenki felszólalásomat s a kellő garanciát mindenki meg fogja adni a szabad egerészésre a rókáknak.

Egy gazda.

Almák eltevése télre. Mecklenburgban a legjobb téli almákat következőképen teszik el: Az almákat mindjárt a fa alatt különválogatják, a legjobbakat egyenkint papirosba göngyölílik s szorosan hordóba rakják, melyet leszögeznek és a szabadban hagynak mindaddig, míg néhány foku hideg be nem áll. Ekkor fagymentes helyekre teszik a hordókat. Különböben ily is el lehet az almákat tenni, hogy ládába vagy hordókba rakva, a földbe ássuk s földdel jól beföldjük, hogy a fagy ne érhesse.

Hideg víz a lovak kolikájának oka. Ámbár háziállataink itatásánál mindig ügyelni kell, hogy a víz ne igen langyos s azonkívül tiszta és friss legyen, a hideg viznek nyújtásától mégis óvakodni kell, mert az igen sok betegségnek s gyakran az állatok halálának is oka. Egy német állatgyógyászati és tenyésztési szaklap erre vonatkozólag a következő érdekes adatot közli: Az augsburgi királyi országos ménesfelügyelőség istállóiban tartott kilenczven ménnek egészségi állapota hosszú idő óta a legkitünőbb volt s kivált kolika-esetek igen ritkán fordultak elő. Az istállók berendezése, úgy azok fekvése, valamint szellőztetése minden tekintetben észszerű s a ménnek mindig egyenlő ápolásban és etetésben részesülnek. Mindamellett a múlt évi november hava közepétől hirtelen és gyakran kolika-esetek fordultak elő a ménnek közt, úgy hogy két mén el is hullott s egyet csak nagy nehezen tudtak megmenteni. A hónap közepétől annak végéig összesen 20 mén esett kolikába. A betegség okát mindaddig hiába kutatták, míg a figyelmet az ivóvízre nem fordították. Ez nem alkateréseit, hanem hőfokát illetőleg keltett aggodalmakat. A víz, melyet a lovakkal itattak, csak 5, néha még kevesebb R. fokot mutatott,

s ebben ismerték fel a baj okát. Az által, hogy a vizet az istálókban hordókban tartották, hőmérseke legfeljebb egy fokkal emelkedett. Ez időtől fogva a lovaknak kútvizet adtak, mely 7 R.° meleg volt s a kolika szünni kezdett s végre egészen elmaradt. Világos tehát, hogy a lovaknak nyújtott víz soha se legyen 7 R. foknál hidegebb, legjobb 8—9 R. foku vizet itatni.

Sok tojást tyukjainktól csak úgy várhatunk, ha a tojó tyukokat meg tudjuk különböztetni a rossz tojóktól és csak az előbbieket tartjuk meg, melyeket aztán jól táplálunk. A helyes megkülönböztetésre első sorban a taraj színe szolgál zsinormértékül. Mennél vörösebb ugyanis az a tojás időszakában, annál jobb tojó a tyuk. Második ismertető jel a fark körüli és ez alatti tollazat állása. Ha ugyanis a tollazat a jelzett helyeken mintegy bojtot képez, a tyuk jó tojó, ellenben, ha a tollak simán egymáson fekszenek, a tyuk kevésbé jó tojó képességére lehet következtetni. A tojó tyukok táplálékába elegendő tojáshéjat és meszet keverjünk. Ez nemcsak hogy jó étvágyat csinál a tyukoknak, hanem a tojások számát is megkétszerezi, sőt megháromszorozza. Egy jól táplált tyuk igen sok tojást képes produkálni, de csak akkor, ha a tojások héjának képződéséhez szükséges anyagok is befoglaltatnak táplálékában, ellenkező esetben pedig nem adhat tojást, ha bármily bő táplálékba volna is különben.

Füldövendégek néajegyzéke.

Borszék.

IV.

Nagy Istvánné, Csik-Szereda. Molnár Lajosné, Budapest. Molnár Leontin képezői tanárnő, Budapest. Dr. Verzár Gyula birtokos, Dombegyháza, Kovácsics J. aljárásbíró, Újvidék. Steiner Győző f. gyógyszerész, Csurgó. Puskás Lajos m. kir. joggyakornok, Gy.-Szt.-Miklós. Bogos István m. kir. veszt. int. igazg., Tölgyes. Bucher Károly kereskedő családjával, M.-Vásárhely. Jakobi Gergely kereskedő családja, Oláh-Tópicza. Mihályfi K. nemzeti színházi tag, Budapest. Nagy Gyula p. ü. fogalmazó, Gy.-Fehérvár. Lázár M. ügyvéd, Gyergyó-Szent-Miklós. Hendrey Pál birtokos, Repszeged. Venter Geróné ügyvéd neje, Arad. Lukács Janka birtokosnő, Arad. Lukács Gyula birtokos, Arad. Salamon A. főesperes, Gy.-Ditrő. Spaller J. föel. tanító, Brassó. Molnár Géza kereskedő, Sz.-Keresztur. Finta Albert föel. tanító, Gy.-Fehérvár. Panek Wenzel kereskedő, Sz.-Udvarhely. Róth János birtokos, Domboratos. Grigore Angeló tisztviselő, Bukarest. Deák L. tanfelügyelő és neje, M.-Vásárhely. Madray L. kereskedő, Sz.-Régen. Farkas Gy., III-ad éves ker. hallgató, M.-Régen. Drotos Mari, Gy.-Sz.-Miklós. Theodoru de Colbasi birtokos, Kutfalva. A. Mazzuchi Blasendorf. Gál I. czipész, M.-Vásárhely. Drágomán M. birtokos, Sz.-Ujvár. Farkas Lázár kereskedő, Sz.-Régen. Székely D. kereskedő, Mező-Kapus. Jakab Péterné kereskedő neje, Ditrő. Mezey J. pénzügyőr, Cs.-Sz.-György. Dr. Halász J. ügyvéd, Budapest. Reisz M. utazó, Baja. Balog János urad. intéző, Besenyő. Dr. Fejér Antal ügyvéd és neje, Csik-Szereda. Száva Tinka birtokosnő, Csik-Szépviz. Szabeny Péter birtokos, Csik-Szépviz. Dr. Báthory Béla és családja, Gy.-Alfalu. Dr. Szentpéteri K. ügyvéd, Gy.-Szt.-Miklós. Czárán Edéné, Győ.-Szent-Miklós. Riemer Ede kereskedő, Székely-Udvarhely. L. Adler pénzváltó, Brassó. Kádbéb K. aljegyző, Arad. Tökés Zs. kereskedő, Szoboszló. Kauocz F. kereskedő, M.-Vásárhely. Weiss Vilmos kereskedő, M.-Vásárhely. Minorich Ede kereskedő, Kolozsvár. Brassai S. egyetemi tanár, Kolozsvár. Kádbéb L. mérnök, Talpas. Venter Gerő ügyvéd, Arad. Gombos Gyula főpinczér, Szeged. Lázár Gyula kereskedő, Gy.-Sz.-Miklós. Száva Gergely kereskedő, Ditrő. Dr. Suchi Béla theologiai tanár, Gy.-Fehérvár. Takó János papnöveidő lelkész, Gy.-Fehérvár. Dr. Lidemann K. ügyvéd és neje, Budapest. Dr. Ostermann H. orvos, Budapest. Réza Berta, Sz.-Udvarhely.

A borszéki füldövendégek statisztikai összeállítására lakhely, család és személy szerint:

Külföldi család . . .	32.	Személy 67.
Királyhágón tuli család 59.	"	130.
" inneni " 267.	"	431.

Összesen család 358. Személy 628.

Borszék, 1884. szept. 1.

Mikó Árpád,
füldöbízós.

**A háromszékmegyei „Erzsébet” árva-
leány-nevelő intézet 75-ik közleménye.**

Hankó Lászlóné 1 zsák alma. Br. Szentkereszty Stephanie 1 arczkép, 1 kép az 1000 éves jubileumról és 150 fő káposzta. Özv. Cserey Jánosné 2 véka alma.

1883. évi karácsonyi ajándék:

Pótsa Jánosné 50 liter buza, 25 liter alma, 1 fazék szilvaiz, 10 sing gyolcs, 6 zsebkendő, 1 pakk 18-as pamut. Csizsár Mihályné 1 gyapju-keszkenő, 6 karton-keszkenő, 3 p. füge, 1 csomag cukor. Kézdivásárhelyi jótékony nőegylet 10 oxford köténynek való. Szöcs József 4 köténynek való, 1 pakk bonbon, 6 gyűszű, 4 pakk tű. Tóth János 1 frt. Velnreiter Györgyné 1 kosár alma, 1 pakk pamut. Kovács Áronné 1 koszorú füge, 12 szál gyertya, 6 liter dió. Özv. Nagy Mózesné 1 kosár alma, 4 láb pamut. Özv. Pap And-

rásné 5 kötött, 1 láb gyapott. Hankó Lászlóné 2 zsebkendő, 26 liter alma, 1 nagy kosár, 2 fejre való kendő, 4 liter aszalt szilva, 4 zsebkendő. Kovács Istvánné 4 liter alma, 2 liter dió. Benkő Gyula 4 játék-nyul. Br. Szentkereszty Stephanie 2 drb képes könyv, 4 skatulya játék, 12 drb írón, 10 drb radirgummi, 24 drb írónszer-tartó, 12 drb evőplékanál, 3 doboz tű, 2 olló. Barabás Károlyné 30 liter alma.

Balog Sándorné 40 pánkó, 3 kalács, 1 kosár alma. Kölönte Mózes 25 liter alma. Szöcs József 1 tyúk. Csibý Tamás 1 esztergált csőrő. Pótsa Jánosné 25 liter rozs, 24 drb piros tojás. Sáska Antalné 2 frt. Br. Szentkereszty Stephanie 11 drb len-kendő.

Az 1884. évi június 25-én tartott z arvizsga kor befolyt adományokról:

Br. Szentkereszty Stephanie 9 drb jutalomkönyv. Hankó Lászlóné 1 frt. Kovács

Áronné 1 frt. Sáska Antalné 1 fekete kötő. Özv. Cserey Jánosné gyerekek jutalmazására 3 frt. Dávid Gyula 9 láb pamut. Br. Szentkereszty Iréne 1 frt.

Deák Anna 30 liter meggy, 1 kosár alma. Gáll Mózes 1 mosó-cseber.

Fogadják a jótékony adakozók az árva-
k nevében kifejezett leghálásabb köszö-
netünket.

Kézdi-Vásárhelytt, 1883. aug. 27.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Bölcskévy Ilona,
jegyző.

Felelős szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Móricz Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Eladó ház!

Csik-Szeredában, a templomut-
czában, az ugynevezett Kántor korosmája a
hozzátartozó veteményes kerttel
együtt örök áron aladó, esetleg folyó hó 23-án
szabadkézből elárverezendő. — Értekezhetni
alattirt tulajdonosnál.

1—1

DARVAS JÓZSEF.

Alkalmazást keres

lehetőleg a Székelyföldön

egy szakképzett fiatal egyén, ki gyümölcs-
és konyhakertészeti, szőlő- és pinczekeze-
lői állást, esetleg kisebb gazdaság ve-
zetését képes elvállalni. Bővebb felvilá-
gosítást nyújt a kiadó-hivatal. 2—3

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

**SÉTA-, MENYASSZONYI- és HÁZI-RUHÁK
(TOILETTEK)**

a legujabb divat szerint,

gyorsan és mérsékelt áron készülnek 24—50

Kovácsnai és Keresztesy

NŐI DIVAT-TERMÜKBEN. — BRASSÓ (főter).

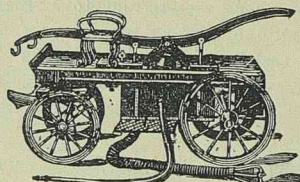
Ugyanott nagy készletben lévő kész esőköpenyek, kabátok és télfelsők, ré-
szint megrendelhetők, mivel köpeny- és kabát-posztók (sima és ottomán),
Peluchók, Chenillia, Toll- és Skongs-diszek nagy készletben vannak; ug-
yszintén Selyem, Satin-merveilleusok és faillek, Selyem és Pamut, Bársony
sima és brocat ruhakelmék, Beige (Changeant) francia Chachemirok, női
posztók és flanellek fekete és minden színben, továbbá karmantyuk (muff),
posztó-kalapok és minden diszitő és pipere-czikkek

kivételes olcsó áron kaphatók.

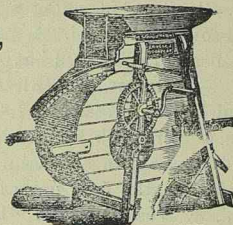
Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

WASS és RIEMER

20—52

vaskereskedése,
gazdasági gépek,
FECSKENDŐK,
tűzoltó szerelvények és
harangok
állandó gyári raktára
és kiállítása
Sz.-Udvarhelytt.

Mint hazánk leghirnevebb és megbízhatóbb gyárosainak képviselői, ajánl-
juk a következő, nagy választékban készletben levő gazdasági gépeket, eszközöket
és szerelvényeket:

Soproni Seltenhofer Frigyes és fiától: tűzi fecsken-
dők, tűzoltó-szerelvények és harangokat.

Budapesti Grossmann és Rauschenbachtól: ki-
tűnő, legjobb szerkezetű kézi, löcrejű járgányos cséplőgépek és rostákat.

Budapesti Brogle Józseftől: konkolyválasztó trieurók,
szórórosták és kukurizsamorzosolókat.

Mosonyi Kühne Edétől: Hungaria Drill sorbavető gépek,
lőkapák, ekék és boronák, szecska- és repavágó gépeket.

Budapesti Tarnóczy Gusztávtól: különféle szerkezetű,
legezelszerűbbnek bizonyult szénagyűjtők, rétyaluk, boronák, vetőgépek, rosták, váltó
és kerülő ekéket.

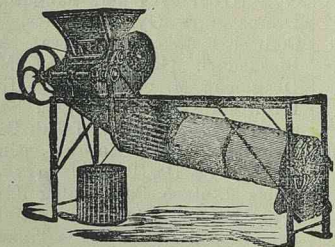
Budapesti Kotz Páltól: szecska-, repavágók, rostáló-, daráló-,
vető-, boronáló- és összes ekéit.

Továbbá: Angolhon legelső gyárosa lincolni Clayton
és Shuttleworthtól: gözcséplő- és mozgonyokat. — Bécsi Tán-
czos Rezsőtől: tűz és betörés ellen biztos pénzszekrényeket.

Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tűzi fecskendők, tűzoltó szerelvények és
harangokból nagyválasztékú raktárt tartván, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközön-
séget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és ezelszerű
használatosságáról mindenki személyesen meggyőződhetik, mire nézve készek
vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szives jóindulatába
ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait.

Kiváló tisztelettel

WASS és RIEMER.

**Ajánlja minden gazdasági kiállí-
táson kitüntetett**

TRIEUR-JEIT
váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.
Tengeri (törökbuza) morzsolókat.

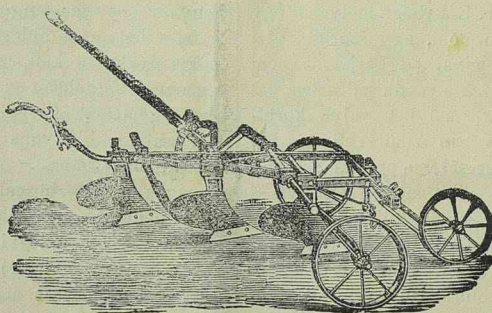
Lyukasztott és hasított lemezeket, mal-
mok, méhészeti és technikai czélokra

16—20

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára.

BUDAPEST. Gyár: külső váci-ut.
Raktár: váci-körút 68.

JÁRGÁNY-CSEPLŐGÉPEKET

Továbbá e téren a legujabbat:

Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostáját,

1882. augusztus 3-án 17,567. sz. alatt szabadalmazva, mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb, 4 hüvelyk magas, 2 láb, 4 hüvelyk széles,
sulya 50 kiló, ára 48 frt.

Székely-Udvarhelytt: főraktáros és képviselő Wass és Riemer cég. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.